

Skattekontot i bokföringsbyråer

Problem och möjligheter

Emilia Rikberg

Examensarbete
Företagsekonomi
2010

Emilia Rikberg

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Företagsekonomi
Identifikationsnummer:	2467
Författare:	Emilia Rikberg
Arbetets namn:	Skattekontot i bokföringsbyråer - problem och möjligheter
Handledare (Arcada):	Maj-Britt Granström
Uppdragsgivare:	
<p>Sammandrag:</p> <p>Skattekontolagen trädde i kraft den 1 januari 2010, vilket innebar att skattekontot togs i bruk. Syftet med detta arbete är att undersöka hur skattekontot har påverkat arbetet på bokföringsbyråer, vilka problem och möjligheter det har fört med sig. Handlings sättet är en kvalitativ metod, där det utgående från anvisningar undersöks implementeringen av skattekontot. Själva skattekontot är en elektronisk tjänst där bokföringsbyrån kan följa upp kundföretagens skatter. Skattekontot förde med sig förändringar i deklarationen och betalningen av vissa skatter, bland annat mervärdesskatten och arbetsgivaravgifterna. Förändringar gjordes också angående förseningspåföljder och tidtabeller. Deklarationsblanketten, som tidigare hette övervakningsanmälan, heter nu periodskattedeklaration. Meningen är att skattekontot skall bli ett effektivt verktyg för de inblandade, d.v.s. Skatteförvaltningen, de skatteskyldiga och bokföringsbyråerna. Till bokföringsbyråns första utmaningar med skattekontot hörde att göra de nödvändiga förberedelserna och informera kunderna om förändringarna i tid. Efter att skattekontot tagits i bruk, uppstod en del problem i bokföringsbyrån Satakerta Oy. Skatteförvaltningens behandling av negativ mervärdesskatt orsakade problem, vilket också Katso-fullmakterna och betalningen av skattekontoskatterna gjorde. Bokföringsbyrån använde tid och resurser till att reda ut oklarheterna, med hjälp av anvisningar från Skatteförvaltningen och samarbetspartner. Slutsatsen är att en del av problemen orsakade av skattekontot är sådana som bokföringsbyrån inte kan påverka, medan en del av problemen till en stor del beror på kommunikationen mellan bokföringsbyrån och kundföretagen. Trots problem i början, har skattekontot potential att bli ett effektivt verktyg för bokföringsbyråerna.</p>	
Nyckelord:	skattekonto, periodskattedeklaration, Katso-fullmakt, skattekontoutdrag, bokföringsbyrå, mervärdesskatt, arbetsgivaravgifter
Sidantal:	46
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	

DEGREE THESIS	
Arcada	
DegreeProgramme:	Business Administration
Identificationnumber:	2467
Author:	Emilia Rikberg
Title:	Tax Account – Problems and possibilities
Supervisor (Arcada):	Maj-Britt Granström
Commissioned by:	
<p>Abstract:</p> <p>The tax account law came into effect on January 1st 2010, which means that the tax account was introduced. The intention of this thesis is to explore how the tax account has influenced on the work in the account bureaus, which problems and possibilities it has brought along. The method is a qualitative method, and based on directions the implementation of the tax account is analyzed. The tax account itself is an electronic service where the account bureau can follow up on the taxes of the customer companies. The tax account brought changes to the tax form and payment of some taxes, such as value-added tax and withholding tax and social security. Changes were also made to the consequences of late payments and time schedules. The tax form is now going under the name periodic tax return. The intention of the tax account is to make it an effective tool for the parties involved, which are the tax authorities, the tax payer and the account bureau. The first challenges with the tax account for the account bureau, was to make the necessary arrangement and inform the customers of the changes in time. After the tax account was introduced, there were some issues in the account bureau SatakertaOy. The treatment of the negative value-added tax of the tax authorities caused problems, as well as the Katso-authorization and payment of the tax account taxes did. The account bureau used time and resources to solve the confusions, with the help of the tax authorities and associated partners. The conclusion is that some of the problems caused by the tax account are problems that the account bureau not can influence on, but some of the problems mostly depend on the communication between the account bureau and the customer companies. Despite problems in the beginning, the tax account has got potential to become an effective tool for account bureaus.</p>	
Keywords:	tax account, periodic tax return, Katso-authorization, tax account statement, account bureau, value-added tax, withholding tax and social security
Number of pages:	46
Language:	Swedish
Date of acceptance:	

INNEHÅLL

1	INLEDNING	7
1.1	Problem	8
1.2	Möjligheter	8
1.3	Syfte	9
1.4	Handlingsmetod	10
1.5	Bakgrund	10
2	DE SKATTESKYLDIGAS SKATTEREDOVISNINGAR OCH -BETALNINGAR	11
2.1	Skatteformerna som berörs av skattekontot	11
2.2	Vem gäller skattekontot	12
2.3	Förändringar i tidtabeller	12
2.3.1	<i>Förlängd deklarations- och betalningsperiod</i>	13
2.4	Ibruktagandet av skattekontot	13
3	BOKFÖRINGSBYRÅERNAS TJÄNSTER BETRÄFFANDE SKATTEREDOVISNINGAR	14
3.1	Förändringar och utmaningar med skattekontot	14
3.1.1	<i>Fullmakt</i>	15
3.1.2	<i>Tidtabeller</i>	15
3.1.3	<i>Betalning</i>	15
3.1.4	<i>Skickandet av periodskattedeklaration</i>	16
4	SKATTEKONTO	16
4.1	Betalandet av skattekontoskatter	17
4.2	Skattekontoutdrag	17
4.3	Negativt saldo på skattekontot	18
4.4	Ifyllandet av periodskattedeklaration	18
4.4.1	<i>Ifyllandet av arbetsgivaravgifter i periodskattedeklaration</i>	19
4.5	Inlämnandet av periodskattedeklaration	19
4.5.1	<i>Undertecknandet av periodskattedeklaration</i>	20
4.6	Förseningsavgifter och räntor	20
4.6.1	<i>Försenad periodskattedeklaration</i>	20
4.6.2	<i>Krediteringsränta</i>	22
4.6.3	<i>Fördröjningsränta</i>	22
4.7	Korrigerandet av periodskattedeklarationens uppgifter	23
5	SKATTEKONTO I PRAKTIKEN	24
5.1	Dokumenterade fall	24

5.1.1	<i>De första händelserna på skattekontot</i>	24
5.1.2	<i>Förändring i uträknandet av fördröjningsränta</i>	25
5.1.3	<i>Fullmakt för skickandet av periodskattedeklaration</i>	25
5.1.4	<i>Fullmakt för elektroniska ärenden</i>	26
5.1.5	<i>Katso-fullmakt åt företag med utländsk prokura</i>	27
5.1.6	<i>Problem i Katso-tjänsten</i>	27
5.1.7	<i>Katso-fullmakter som fattas när periodskattedeklarationen skickas</i>	28
5.1.8	<i>Negativ mervärdesskatt</i>	28
5.1.9	<i>Kvitterandet av negativ mervärdesskatt</i>	30
5.1.10	<i>Negativ mervärdesskatt från december 2009</i>	30
5.1.11	<i>Förseningsränta på negativ mervärdesskatt</i>	31
5.2	Exempel från bokföringsbyrån	31
5.2.1	<i>Katso-fullmakt</i>	32
5.2.2	<i>Negativ mervärdesskatt</i>	34
5.2.3	<i>Kundföretag som själv sköter sina betalningar</i>	34
5.2.4	<i>Betalningspåminnelser</i>	36
5.2.5	<i>Kundföretag vars betalningar sköts av bokföringsbyrån</i>	37
5.2.6	<i>Returneringsgräns på skattekontot</i>	38
5.2.7	<i>Följder av problem med skattekontot</i>	39
5.2.8	<i>Översikt av problemlösning</i>	40
5.2.9	<i>Förväntningar på skattekontot</i>	42
6	AVSLUTNING	43
	Källor	44
	Bilagor	45

Tabeller

Tabell 1. Problem i bokföringsbyrå Satakerta Oy orsakade av skattekontot.....	40
---	----

1 INLEDNING

Ekonomistyrningen är ett område där det ständigt sker förändringar. Skattelagar och -normer uppdateras hela tiden, och t.ex. inom löneräkningen uppdateras de viktiga nyckeltalen, som exempelvis procentsatser för socialskyddsavgifter och arbetsgivarens obligatoriska försäkringsavgifter minst en gång om året. Detta innebär att förutom att de personer som arbetar inom ekonomistyrningen är tvungna att ha stor yrkeskunskap, så måste denna yrkeskunskap kontinuerligt följas upp för att hållas uppdaterad. I bokföringsbyråer är det viktigt att hålla kunskapen uppdaterad, eftersom dessa oftast erbjuder sina kunder heltäckande tjänster inom ekonomistyrningen, och därför måste ha färsk kännedom inom ett brett område.

När det sker större förändringar i lagstiftningen som berör ekonomistyrningen, utöver de vanliga förändringarna som sker varje år, så påverkar det hela arbetet på bokföringsbyrån. Personalen skall utbildas, kunderna informeras och kanske det mest krävande; förändringen som den nya lagen för med sig skall implementeras i systemen, och förändringen skall bli en del av det dagliga arbetet. I dagens bokföringsbyrå innebär en stor förändring i lagstiftningen ofta att förändringar i de elektroniska systemen skall göras, eller möjligtvis skall ett helt nytt elektroniskt system tas i bruk.

Bokföringsbyråerna erbjuder sina kunder varierande tjänster beroende på kundföretagens behov och krav. Meningen är att bokföringsbyråerna skall fungera som kundens samarbetspartner, och sköta kundens bokföring på ett heltäckande plan, vilket bland annat innefattar skatteredovisning. I och med en ny skattekontolag, som trädde i kraft den första januari 2010, så togs ett nytt skattekonto i bruk. Detta skattekonto har en inverkan på bokföringsbyråernas arbetsrutiner, och innebär bland annat att den tidigare blanketten för deklaration av skatter, övervakningsanmälan, har ersätts med periodskattedeklarationen. Bokföringsbyråerna behöver från och med årsskiftet en fullmakt från kunderna, en så kallad Katso-fullmakt, för att bokföringsbyråerna skall kunna skicka kundföretagens periodskattedeklarationer elektroniskt till Skatteförvaltningen. Med Katso-fullmakten skickas deklarationerna elektroniskt till Skatteförvaltningen via Katso-tjänsten.

1.1 Problem

I bokföringsbyråer är ett av de största problemen med en stor lagförändring att implementera förändringarna på rätt sätt. Förberedelserna bör påbörjas långt före själva lagförändringen träder i kraft, speciellt om det är fråga om en stor förändring. Alltid räcker inte bokföringsbyråns personals kunskap till för att på egen hand implementera eventuella nya system, utan utomstående hjälp från t.ex. it-företag kan behövas. Vikten av att förberedelserna är färdiga när lagförändringen träder i kraft är stor, en bra förberedd bokföringsbyrå kan klara sig med betydligt mindre arbete i fortsättningen inom detta område.

Det är också viktigt att i god tid meddela kundföretagen om de kommande förändringarna, och på ett klart sätt. Kunderna behöver tid för att hinna vänja sig vid tanken på förändring, och om förändringen innebär att kunden är tvungen att agera på något sätt, som t.ex. fylla i en fullmakt eller andra dokument, så är det speciellt viktigt för bokföringsbyrån att börja förbereda i tid och kontakta kunderna. Varje bokföringsbyrå har kunder som varken hämtar bokföringsmaterial eller viktiga dokument inom utsatt tid, och i vissa fall krävs det otaliga påminnelser för att få kunden att agera.

Det lönar sig att informera kunderna endast om det som berör dem, på ett så lättförståeligt sätt som möjligt. För mycket information, och speciellt för kundföretaget onödig information, orsakar endast onödig förvirring, oklarheter och missförstånd. Kunderna bör på förhand få en klar helhetsbild av vad som kommer att ske och vad kundens roll i det hela kommer att vara, vad kunden förväntas göra för att samarbetet gällande lagförändringen skall fungera smidigt. I bokföringsbyråns intresse ligger också att få kundföretagen att känna sig trygga, att de kan lita på bokföringsbyråns kunskap. Kunderna vill vara säkra på att bokföringsbyrån är uppdaterad på rätt sätt och att personalen hela tiden är medveten om vad som händer.

1.2 Möjligheter

I och med ibruktagandet av skattekontot stod bokföringsbyrån inför samtliga ovan nämnda problem och utmaningar. Det gällde att börja förberedelserna i tid för att hinna

få allt klart till årsskiftet, och samtidigt hinna sköta de normala arbetsrutinerna vid sidan om. Förutom problem, för skattekontot också med sig möjligheter. Meningen med skattekontot är att det skall underlätta behandlingen av skatterna för samtliga parter: företagen d.v.s. kunderna, bokföringsbyråerna och Skatteförvaltningen. Samtliga parter kan lätt följa upp skattehändelserna på den skatteskyldigas elektroniska skattekonto, när som helst. Om skattekontot skulle fungera precis enligt Skatteförvaltningens planer, så skulle det kunna vara ett viktigt verktyg för bokföringsbyråerna. Rätt använt kan skattekontot i många fall underlätta arbetet för samtliga parter, men det kräver att allt går som planerat. Det innebär att implementeringen av skattekontot och informationen till kunderna bör gå smärtfritt. Minst lika viktigt är att samspelet mellan företag, bokföringsbyråer och Skatteförvaltningen fungerar. Om dessa krav uppfylls, kan skattekontot verkligen bli till stor nytta.

1.3 Syfte

Syftet med detta examensarbete är att klargöra för problemen och möjligheterna som skattekontolagen har fört med sig för bokföringsbyrån. För att uppnå syftet kommer det att utredas hur bokföringsbyrån har löst dessa problem. Utredningen kommer att ske genom att undersöka hur man i arbetet på en bokföringsbyrå på bästa sätt använder skattekontot och utnyttjar det i det dagliga arbetet, för att få ut det mesta ur det.

För att uppnå syftet, kommer skattekontot att behandlas helt och hållet ur bokföringsbyråns synvinkel. I detta examensarbete kommer det att undersökas på vilka sätt skattekontot har påverkat arbetet i bokföringsbyrån samt vilka förändringar, både positiva och negativa, det har fört med sig. Koncentrationen kommer att vara på att undersöka de förändringar i bokföringsbyråns anställdas dagliga arbetsrutiner som skattekontolagen har fört med sig. Hur implementeringen av skattekontot har gått och huruvida skattekontot har fungerat som planerat i praktiken är viktiga frågor som bör besvaras för att uppnå syftet med detta arbete.

För många företag innebär skattekontot främst förändringar när det kommer till mervärdesskatten samt arbetsgivaravgifterna, eftersom dessa är de vanligaste skatteformerna. I detta arbete kommer därför främst att fokuseras på dessa skatteformer. Angående dekla-

ration av mervärdesskatt kommer endast mervärdesskatt på handel inom Finland att tas upp.

1.4 Handlingsmetod

För undersökningen av problem och möjligheter med skattekontot, kommer jag i detta examensarbete att använda en kvalitativ forskningsmetod, där jag utgående från anvisningar kommer att se hur implementeringen skett. Arbetet görs som en utredning av förloppet, d.v.s. implementeringen av skattekontot i bokföringsbyråer. Mina egna observationer som bokförare på bokföringsbyrån Satakerta Oy samt nyhetsbrev från TaxFax fungerar som bas för undersökningen. Jag har själv från första början varit med om att implementera på arbetsplatsen, samt sedan dess arbetat med det i stort sett dagligen. Undervisningsmaterial från Skatteförvaltningen, Ajantieto samt Taloushallintoliitto kommer att fungera som bas för den teoretiska delen av arbetet, och intervjuer samt föreläsningar av Skatteförvaltningens och Taloushallintoliittos representanter kommer att finnas med för att stöda utredningen.

1.5 Bakgrund

Den 12 augusti 2009 meddelade företagsutbildningsinstitutet Ajantieto (2009) i sitt nyhetsbrev att republikens president har godkänt lagförändringarna (HE 221/2009) som innebär att skattekontosystemet kommer att tas i bruk vid årsskiftet 2009-2010. Detta innebär att de finländska företagen har mindre än ett halvt år på sig att implementera skattekontot.

Den 17 september 2009 informerar Ajantieto (2009) att över 80 procent av de finländska företagen är alldeles i inledningsfaserna med planeringen av ibruktagandet av skattekontot. Detta resultat framkom av Ajantietos skattekontoförfrågan, som 1315 yrkesmän inom ekonomistyrningen svarade på. Över hälften av de förfrågade var positivt inställda till skattekontot, och de upplevde att skattekontot kommer att innebära underlättande av kommunikationen med Skatteförvaltningen. De förfrågade såg implementandet av skattekontot i datasystemen som den största utmaningen, och de var också oroliga över huruvida de kommer att få tillräckligt information om skattekontot.

2 DE SKATTESKYLDIGAS SKATTEREDOVISNINGAR OCH - BETALNINGAR

Före år 2010 betalades skatterna skilt, med egna referensnummer som byttes ut årligen av Skatteförvaltningen. Från och med år 2010, har samtliga företag ett konto där periodskattedeklarationsuppgifter registreras och dit pengar för skatter inbetalas. Vid betalning av skattekontoskatter anges en för företaget personlig referensnummer som är samma från år till år. Skattebetalningen sker en gång i månaden, den 12:e.

I skattekontolagen (7.8.2009/604) regleras förfarandet vid deklaration, betalning, återbäring och indrivning av skatter och avgifter som Skatteförvaltningen bär upp, samt de summor som anhållits av betalaren av skatteprestationerna. Om något som avviker från denna lag föreskrivs någon annanstans i lag, tillämpas bestämmelserna i denna lag.

Själva skattekontot är en tjänst i elektronisk form, och den skatteskyldiga kan med hjälp av inloggning till skattekontotjänsten med personliga bankkoder eller Katso-identifiering hålla daglig koll på sina skatteärenden. Genom att ge fullmakt åt bokföringsbyrån, kan bokförare behändigt deklarerat och kontrollerat sina kunders skatter.

2.1 Skatteformerna som berörs av skattekontot

De skatteformer som skattekontolagen berör är mervärdesskatt, arbetsgivaravgifter, d.v.s. förskotts innehållning, arbetsgivarens socialskyddsavgifter och källskatt på löner, samt lotteriskatt, försäkringspremieskatt, förskotts innehållning på inkomst för försäljning av virke, förskotts innehållning på arbetsersättning från aktiebolag, andelslag, föreningar och stiftelser, förskotts innehållning på räntor och fonder, förskotts innehållning på dividender och räntor på andelskapital, källskatt på ränteinkomster, och slutligen gällande begränsat skattskyldiga: källskatt på dividender, räntor, royalty, inkomst för försäljning av virke (se Skattekontolag 7.8.2009/604).

2.2 Vem gäller skattekontot

Skattekontosystemet berör samtliga skatteskyldiga, oberoende av företagsform (se Skattekontolag 7.8.2009/604). Detta innebär att även sporadiska löneutbetalare är tvungna att ta i bruk skattekontot. Små företag har dock rätt att anmäla och betala skatterna en gång per tre månader, men detta gäller endast företag som är registrerade som mervärdesskattskyldiga samt regelbundna arbetsgivare. Detta gäller också endast mervärdesskatt, arbetsgivaravgifter och källskatt.

2.3 Förändringar i tidtabeller

En förändring som skattekontot för med sig är tidtabellerna för anmälan av skatterna till skattemyndigheterna. Enligt tidigare system har sista dagen för att anmäla uppgifterna om mervärdesskatten varit en och en halv månad senare, t.ex. mervärdesskatten för januari skulle meddelas senast den 15 mars. Arbetsgivaravgifterna i sin tur skulle anmälas tio dagar efter slutet av löneutbetalningsmånaden, t.ex. januari månads arbetsgivaravgifter skulle anmälas den 10 februari. I och med ibruktagandet av skattekontot bör samtliga skatteformer som berörs av lagen anmälas senast den 12:e varje månad. Mervärdesskatten anmäls en månad och 12 dagar efter slutet av redovisningsmånaden och arbetsgivaravgifterna 12 dagar efter redovisningsmånaden. Denna förändring innebär att jämfört med det tidigare systemet förkortas tiden för anmälan av mervärdesskatten med ett par dagar, medan man får ett par dagar till för att anmäla arbetsgivaravgifterna. Undantag är företag vars periodskattedeklaration skickas till Skatteförvaltningen i pappersform i stället för elektroniskt. Förfallodagen för deklarerationer i elektronisk form är alltså den 12:e varje kalendermånad, medan pappersdeklarationen bör vara Skatteförvaltningen till handa senast den 7:e varje månad. Postningen bör ske två dagar tidigare för att periodskattedeklarationen säkert skall vara hos skattemyndigheterna på förfallodagen.

Om förfallodagen är en lördag, söndag eller annan helgdag, är förfallodagen följande vardag. Detta gäller både periodskattedeklarationer i pappers- och elektronisk form. Betalningen av skatterna sker enligt samma princip som tidigare, på anmälnings förfallodag, nu den 12:e varje månad.

2.3.1 Förlängd deklarations- och betalningsperiod

I och med skattekontot är det för vissa företag möjligt att deklarerar en del skatter med tre månaders mellanrum (se Skattekontolag 7.8.2009/604). Företag med en årlig omsättning på högst 50 000 euro kan ta i bruk systemet där mervärdesskatt, förskottsinnehållning, socialskyddsavgift och källskatt deklarerar och betalas endast fyra gånger om året. Detta sker den 12:e i den andra månaden efter redovisningsperiodens slut. D.v.s. de ovan nämnda skatterna för perioden januari till mars 2010 deklarerar elektroniskt och betalas senast den 12 maj 2010.

Företag med en årlig omsättning på högst 25 000 euro kan deklarerar sin mervärdesskatt en gång per år, för hela kalenderåret på en och samma gång (se Skattekontolag 7.8.2009/604). Detta gäller dock endast mervärdesskatten, arbetsgivaravgifterna bör deklarerar och betalas med tre månaders mellanrum.

2.4 Ibruktalandet av skattekontot

Skattekontolagen tillämpas på skatterna som anmäls, betalas och returneras från redovisningsmånader som slutar år 2010 och framåt (se Skattekontolag 7.8.2009/604). Skattekontolagen tillämpas också på tidigare månaders skatter om beslutet angående betalning eller returnering görs under år 2010.

Före skattekontot gick den månatliga anmälan av skatterna under benämningen övervakningsanmälan. Från och med den första januari 2010 går anmälan under namnet periodskattedeklaration. Den första periodskattedeklarationen som anmäldes enligt skattekontolagen är den gällande 2010 års januari månads arbetsgivaravgifter. Sista dagen för anmälan till skattemyndigheterna var den 12 februari 2010. Mervärdesskatten för december 2009 däremot, anmäldes enligt det gamla systemet den 15 februari. Följande periodskattedeklaration gällde januari månads mervärdesskatt och februari månads arbetsgivaravgifter, och sista dagen för anmälan var den 12 mars 2010.

3 BOKFÖRINGSBYRÅERNAS TJÄNSTER BETRÄFFANDE SKATTEREDOVISNINGAR

Bokföringsbyråerna erbjuder sina kunder heltäckande tjänster inom ekonomistyrningen, och tjänsterna skräddarsys efter kundföretagens behov. Olika företag har olika behov, en del kunder vill själva sköta en del, som t.ex. betalning av fakturor och fakturering. Andra företag utlokaliserar allt gällande bokföring till bokföringsbyrån. De allra flesta företag har dock något gemensamt, skatteplaneringen och skötandet av skatteärenden sköts oftast helt och hållet av bokföringsbyrån. Skattefrågorna är ett område som företag ofta anser sig ha dålig kunskap om, och därför vill att bokföringsbyrån sköter dessa frågor för att försäkra sig om att allt går rätt till.

Skattefrågorna som bokföringsbyråerna sköter för sina kundföretag innebär bl.a. skatteplanering, beräkning av skatter så som inkomstskatt, mervärdesskatt och arbetsgivaravgifter, deklarerings och betalning av skatter. Kort sagt sköter bokföringsbyråerna ofta all kommunikation mellan Skatteförvaltningen och kundföretagen, d.v.s. de skatteskyldiga.

3.1 Förändringar och utmaningar med skattekontot

Skattekontot för med sig en del förändringar och utmaningar för bokföringsbyråerna. Eftersom bokföringsbyråerna oftast sköter skatteärendena, så är kundföretagen alltid inte så insatta i dessa ärenden. Därför kan de förändringar som skattekontot för med sig vara svåra för kundföretagen att ta till sig och förstå vad de innebär. I bruktagandet av skattekontot innebär att bokföringsbyrån och kundföretagen är tvungna att samarbeta på ett större plan än tidigare, vilket kan vara en stor utmaning för en del kundföretag. Förändringarna innebär att både bokföringsbyråerna och kunderna måste ha kunskap om skattekontot för att samarbetet skall fungera. Speciellt de kunder som betalar sina skatter själva, d.v.s. bokföringsbyrån skickar bankgirot med betalningsuppgifterna, måste nog uppmärksamma förändringarna. Också bokföringsbyråerna bör komma ihåg att nog hålla dessa kunder uppdaterade och ge ytterligare information och stöd vid behov. De kunder vars betalningar sköts av bokföringsbyrån bör också vara informerade om

förändringarna, men det är inte av lika stor vikt eftersom bokföringsbyrån sköter allting och har ansvaret.

3.1.1 Fullmakt

De första utmaningarna och förändringarna skedde redan flera månader före skattekontot togs i bruk. Bokföringsbyråerna behöver en fullmakt av varje kundföretag för att kunna skicka periodskattedeclarationerna, och målet var att bokföringsbyråerna skulle ha fått samtliga fullmakter av kunderna redan före årsskiftet. Här krävdes det ett starkt samarbete mellan bokföringsbyrån och kundföretagen för att det skulle lyckas.

3.1.2 Tidtabeller

Efter att skattekontot tagits i bruk, stod bokföringsbyråerna inför de största utmaningarna. Kort sagt förändrar skattekontot deklARATIONEN och betalningen av skatter, men i verkligheten är förändringen mer komplex än det. Förfallodagen för deklARATIONEN och betalning av skatterna förändrades, vilket innebär en förändring i bokföringsbyråernas tidtabeller och arbetsrutinerna måste planeras noga. Kundföretagen bör också vara medvetna om de förändrade tidtabellerna för att kunna leverera bokföringsmaterialet i tid, och för att betala skatterna på rätt dag, om kunden själv betalar skatterna.

3.1.3 Betalning

Själva betalningen för skatterna förändrades också i samband med ibruktagandet av skattekontot. Både bokföringsbyråerna och de kunder som betalar skatterna själva måste uppmärksamma att betalningen av mervärdesskatten och arbetsgivaravgifterna betalas samtidigt och med ett gemensamt referensnummer, utan något meddelande i betalningen. Tidigare betalades mervärdesskatten och arbetsgivaravgifterna separat, med olika referensnummer och med betalningsmeddelande. Betalningen är den mest kritiska förändringen, eftersom utredningen och korrigeringen av felbetalningar eller obetalda skatter är arbetsdryg och besvärlig för bokföringsbyrån. Andra förändringar som skattekontot för med sig är strängare förseningsräntor och – avgifter och behandlingen av negativ mervärdesskatt.

3.1.4 Skickandet av periodskattedeklaration

I praktiken innefattar skickandet av periodskattedeklarationerna på bokföringsbyrån Satakunta Oy flera skeden. Bokföringsprogrammet Tikonkirjanpito skapar deklarationen för mervärdesskatten, och löneräkningsprogrammet Tikonpalkanlaskenta skapar deklarationen för arbetsgivaravgifterna. Bokföraren skapar "Oiva" av mervärdesskattens deklaration, och löneräknaren skapar "Oiva" av arbetsgivaravgifternas deklaration. Detta skede med skapandet av "Oiva", innebär att deklarationsuppgifterna elektroniskt förflyttas från bokförings- och löneräkningsprogrammet till Linkki-programmet. Med benämningen "Oiva" menas formatet som periodskattedeklarationen är i när den skickas mellan de olika programmen.. I Tikons Linkki-program samlas alla periodskattedeklarationer, och där kontrolleras att uppgifterna är enligt skatteverkets standarder. Från Linkki-programmet skickas periodskattedeklarationerna elektroniskt till skatteverket med Katso-fullmakterna.

Tidigare hette deklarationen, d.v.s. övervakningsanmälan, som skapades "Mava", och det behövdes inte någon Katso-fullmakt för att skicka den. I övrigt gick skickandet till på samma sätt som för periodskattedeklarationen. En skillnad som skickandet av periodskattedeklarationen dock för med sig, är den att bokföringsbyrån måste komma ihåg att endast skapa "Oiva", se ovan, av sådana periodskattedeklarationer vars företag har Katso-fullmakt. Företag utan Katso-fullmakt får sina periodskattedeklarationer skickade per post, eller så skickar företagen deklarationerna själv. Tidigare skapade bokföringsbyråerna "Mava" av alla deklarationer, och man behövde inte fundera på om kundföretaget i fråga har fullmakt eller inte.

4 SKATTEKONTO

Skattekontot i sig är ett helt nytt begrepp, ingenting motsvarande har tidigare funnits. Skattekontot förändrar behandlingen av skatterna på många plan.

4.1 Betalandet av skattekontoskatter

Summan som skall betalas till skattekontot fås genom att räkna ihop de deklarerade skatterna på periodskattedeklarationen och dra av eventuell negativ skatt. Om skatterna betalas före förfallodagen, registreras betalningen på skattekontot och på summan räknas krediteringsränta till skatternas förfallodag (se Mattinen 2010 s.22).

Från och med årsskiftet har samtliga skatteskyldiga ett eget referensnummer till skattekontot. Referensnumret skall användas vid företagets alla skattekontobetalningar, och är samma från år till år. Referensnumret gör att betalningen styrs mot rätt skattekonto (se Mattinen 2010 s. 22).

Den skatteskyldiga kan inte längre välja mot vilken skatt skattekontobetalningen riktas (se Mattinen 2010 s. 23). Skatteförvaltningen riktar betalningarna mot skulderna i lagstadgad ordning, alltid mot den skatteskuld som är äldst. Först kvitteras eventuella förseningsräntor bort, och först sedan själva skatteskulden. Skatteförhöjningar och fördröjningsavgifter kvitteras bort efter att den ursprungliga skatteskulden betalats. Betalningarna till skattekontot uppdateras på skattekontot två till tre dagar efter betalningsdagen, men den räknas till godo från och med betalningsdagen.

4.2 Skattekontoutdrag

Skatteverket registrerar händelserna på skattekontot enligt ordinarie betalningstillfälle (se Mattinen 2010 s. 24-25). Förpliktelseerna registreras på förfallodagen och krediteringarna på valuteringsdagen. Skattekontohändelserna syns på skattekontot med ett par dagars fördröjning. På det elektroniska skattekontoutdraget finns alltid ett saldo. Negativt saldo betyder att den skatteskyldiga har obetalda skatteförpliktelser, medan ett positivt saldo innebär att den skatteskyldiga har betalat mer än skuldernas summa. Saldot på skattekontot består av de deklarerade skatterna, skatteverkets debiterade skatter, skattekontobetalningar, skattekontoreturneringar, förseningsräntor samt krediteringsräntor. Kort sagt består saldot på skattekontot av skillnaden mellan de deklarerade och betalda skatterna. Skattekontoutdraget påminner om ett vanligt kontoutdrag, och på såväl skattekontot som skattekontoutdraget finns bland annat förutom händelserna på skattekon-

tot, också skattekontots referensnummer, den returneringsgränsen som den skatteskyldiga satt, och den skatteskyldigas bankkontonummer för eventuella returneringar.

Skattekontot avstäms en gång i månaden, oftast den 20:e varje månad (se Mattinen 2010 s. 25). Efter det skickas skattekontoutdraget i pappersform till den skatteskyldiga och skattekontoutdraget finns i elektronisk form på skattekontot oftast den 22:a varje månad. Skattekontoutdraget sparas i skattekontotjänsten tre år.

4.3 Negativt saldo på skattekontot

I samband med månadsavstämningen, om skattekontots saldo är negativt, ges den skatteskyldiga en anmärkning på skattekontoutdraget om obetalda skatteförpliktelser (se Mattinen 2010 s. 26). Ingen separat betalningspåminnelse skickas. Om kontots saldo är negativt, finns det på skattekontoutdraget också uträknat summan av skatter som bör betalas, plus fördröjningsränta tills nästa allmänna betalningsdag. Fördröjningsränta uppbärs tills skatterna betalas, och den skatteskyldiga kan själv räkna ut den exakta fördröjningsräntan med räknaren i skattekontotjänsten. Skatteverket ger två anmärkningar på skattekontot om obetalda förpliktelser, varefter en anmärkning om att förpliktelseerna flyttas till indrivning från skattekontot. Om den skatteskyldiga från tidigare har skatteförpliktelser för indrivning, så förflyttas de nya obetalda förpliktelseerna direkt till indrivning utan anmärkningar.

4.4 Ifyllandet av periodskattedeklaration

Den första versionen av periodskattedeklarationsblanketten gjordes den 24 juni 2009. en månad senare, den 24 juli 2009 översattes deklarationen till svenska. Sedan periodskattedeklarationen tagits i bruk har också ett par mindre uppdateringar gjorts till deklarationen (se Skatteförvaltningen 2010). Uppgifterna om mervärdesskatt på handel inom Finland meddelas i deklarationen på samma sätt som tidigare (Se bilaga 1).

4.4.1 Ifyllandet av arbetsgivaravgifter i periodskattedeklaration

Arbetsgivaravgifterna är grupperade på olika sätt i periodskattedeklarationen (se Mattinen 2010 s. 15). Lönerna meddelas i fält 601 löner och andra prestationer som omfattas av förskottsinnehållning, fält 605 källskattpliktiga löner och andra prestationer samt fält 609 löner som omfattas av socialskyddsavgift. (se bilaga 1) I periodskattedeklarationen finns inte längre fält för avdragning av för mycket betald förskottsinnehållning, socialskyddsavgift eller källskatt, utan eventuella avdragningar görs direkt från de summor som meddelas i periodskattedeklarationen. Också sporadiska arbetsgivare deklarerar arbetsgivaravgifterna i periodskattedeklarationen.

4.5 Inlämnandet av periodskattedeklaration

Periodskattedeklarationen bör undertecknas, och den kan antingen inlämnas i pappersform eller elektroniskt (se Mattinen 2010 s. 10-11). Periodskattedeklarationen kan inte skickas med fax, och inte heller som en dubbelsidig kopia. Om deklarationen ges elektroniskt, så måste detta göras med av Skatteförvaltningen godkända identifieringsmetoder. På det sättet ersätter den elektroniska identifieringen underskriften. Periodskattedeklarationen kan skickas elektroniskt till Skatteförvaltningen, genom att använda till exempel någon av följande internettjänster:

- Skattekonto-tjänsten på adressen www.verotili.fi/verotili
- Tyvi-tjänsten på adressen www.tyvi.fi
- Palkka.fi-tjänsten på adressen www.palkka.fi
- Ilmoitin.fi-tjänsten på adressen www.ilmoitin.fi

Tyvi, Ilmoitin.fi och Palkka.fi är tjänster som använts tidigare för sändning av övervakningsanmälan, medan skattekonto-tjänsten är ny och tas i bruk i samband med ibruktandet av skattekontot. Samtliga tjänster kräver Katso-identifiering. Bokföringsbyrån Satakerta Oy använder Tikons Linkki-program för att skicka sina kundföretags periodskattedeklarationer elektroniskt till Skatteförvaltningen, och också här krävs Katso-identifiering för att kunna skicka deklarationerna.

4.5.1 Undertecknandet av periodskattedeklaration

Bokföringsbyrån kan enligt skattekontoanvisningarna underteckna sina kundföretags periodskattedeklarationer om periodskattedeklareringen hör till bokföringsbyråns uppgifter (se Taloushallintoliittos nyhetsbrev 29.3.2010). Förutsättningen är dock att det senare kan bekräftas att ett avtal gällande denna uppgift har gjorts mellan bokföringsbyrån och den skatteskyldiga. Detta innebär att bokföringsbyrån inte behöver skicka periodskattedeklarationen till kunden för underskrift, utan bokföraren kan underteckna den och skicka den direkt till skatteförvaltningen. Detta sparar väldigt mycket tid, och bokföraren kan vara säker på att periodskattedeklarationen kommer fram till Skatteförvaltningen, och inte blir liggande hos kunden. Ovan nämnda praxis gäller endast de kunder som inte har beviljat bokföringsbyrån Katso-rättigheterna, och periodskattedeklarationen därför måste skickas till Skatteförvaltningen i pappersform.

4.6 Förseningsavgifter och räntor

Före skattekontolagen trädde i kraft, så innebar en försenad övervakningsanmälan eller en försenad betalning av skatterna inte nödvändigtvis förseningsavgifter. I och med skattekontot, har Skatteförvaltningen satt upp stränga bestämmelser som innebär att förseningsavgifter fastställs för minsta fördröjning (se Skattekontolag 7.8.2009/604).

4.6.1 Försenad periodskattedeklaration

Om periodskattedeklarationen ges försenad, så fastställs den skatteskyldiga en förseningsavgift (se Skattekontolag 7.8.2009/604). Förseningsavgiften beräknas skilt för varje skatteform som deklarerats försenad. Räntan räknas enligt en årlig räntesats på 20 procent från dagen efter deklarationens förfallodag till den dag då deklarationen ges. När periodskattedeklarationens uppgifter i efterhand på eget initiativ korrigeras så att summan som skall betalas stiger, så räknas förseningsavgiften på ökningen. Förseningsavgiften per skatteform är minst fem euro och högst 15 000 euro, men dock högst summan av skatten som deklarerats försenad.

Exempel: Den skatteskyldiga deklarerar mervärdesskatten för mars 2010 den 30 maj 2010, sen deklarerade summan mervärdesskatt är 10 000 euro. Förfallodagen var den 12

maj 2010, vilket innebär att periodskattedecklarationen är 18 dagar försenad. Skatteverket fastställer en förseningsavgift på 98,63 euro enligt följande formel:

$$\frac{(20 \% \times 10\,000 \text{ euro} \times 18 \text{ dagar})}{365 \text{ dagar}} = 98,63 \text{ euro}$$

365 dagar

Förseningsavgift fastställs för försenade periodskattedecklarationer också i de situationer då ingen skatt skall betalas för månaden i fråga (se Skattekontolag 7.8.2009/604). Förseningsavgiften i dessa situationer är fem euro, fastän deklARATIONEN skulle berättiga till returnering av negativ skatt. För regelbundna arbetsgivare är förseningsavgiften i denna situation alltid fem euro, medan förseningsavgiften för andra än regelbundna arbetsgivare är fem euro per skatteform.

Det ges inget särskilt beslut om förseningsavgifter, utan uppgifterna om fastställandet av förseningsavgiften, orsak och förfallodag registreras på skattekontoutdraget. På begäran får den skatteskyldiga ett skilt beslut om förseningsavgifterna. Den skatteskyldiga kan göra en korrigeringsbegäran, och efter ett negativt beslut kan man överklaga till förvaltningsdomstolen (se Skattekontolag 7.8.2009/604).

Skatteförhöjning fastställs inte längre för fördröjda periodskattedecklarationer, utan fastställs endast efter fallspecifikt övervägande, t.ex. om deklARATIONEN är avsevärt försenad eller i samband med uppskattningsdebitering (se Skattekontolag 7.8.2009/604). Uppskattningsdebitering innebär att Skatteförvaltningen uppskattar skattesumman och uppmanar den skatteskyldiga att skicka deklARATIONEN. Skatteförvaltningen använder sig av uppskattningsdebitering i sådana fall då periodskattedecklarationen är avsevärt försenad eller om uppgifterna i deklARATIONEN är ofullständig eller motstridiga. Om periodskattedecklarationen inte ges trots uppmaning, så fastställer Skatteförvaltningen att skatten bör betalas enligt Skatteförvaltningens uppskattning. Om uppskattningen senare korrigeras av den skatteskyldiga, bör han ändå betala skatteförhöjningen.

I vissa enskilda fall kan Skatteförvaltningen låta bli att fastställa fördröjningsavgift för försenade periodskattedecklarationer. Detta innefattar fall då förseningen beror på av den skatteskyldiga oberoende skäl (se Skattekontolag 7.8.2009/604). Sådana skäl kan vara

oöverkomliga hinder, som bankstrejk eller funktionsstörningar i det allmänna informationsnätet som hindrar den skatteskyldiga från att skicka deklarationen. Som av den skatteskyldiga oberoende skäl räknas inte störningar på dennas egen dator eller bokförarens, bokföringsbyråns eller representantens agerande som lett till försening av periodskattedeclarationen. På skatteskyldigas begäran kan fördröjningsavgiften lindras, om indrivandet av avgiften anses vara orimligt för den skatteskyldiga. Skatteverket beaktar bl.a. den skatteskyldigas ekonomiska situation i beslutet.

4.6.2 Krediteringsränta

Krediteringsränta räknas på betalningar, skattereturneringar och andra ersättningar som inte har använts till att kvittera andra skatter (se Skattekontolag 7.8.2009/604). För ersättningarna fastställs en valuteringsdag, och från och med följande dag från valuteringsdagen beräknas krediteringsränta på ersättningarna. Krediteringsränta räknas också på prestationer som betalats före förfallodagen.

Krediteringsräntan fastställs enligt räntelagen, och är fördröjningsräntans referensränta avdraget med två procentenheter (se Skattekontolag 7.8.2009/604). Finlands Bank meddelar referensräntan med ett halvt års mellanrum. År 2010 anpassas referensräntan som var i kraft i slutet av år 2009, vilken är en procent. Krediteringsräntan är dock alltid minst en halv procent.

4.6.3 Fördröjningsränta

Skattekontots fördröjningsränta är en enligt räntelagen fastställd referensränta ökad med sju procent (se Skattekontolag 7.8.2009/604). År 2010 är fördröjningsräntan exceptionellt referensräntan ökad med sex procent, d.v.s. sju procent. Om skattekontots saldo är negativt, beräknas fördröjningsränta på de obetalda skatteförpliktelserna. Fördröjningsräntan beräknas på samtliga deklarerade skatter, och skatter som borde ha deklarerats. Precis som med fördröjningsavgiften för försenad periodskattedeclaration, så kan skatteverket låta bli att indriva fördröjningsränta om fördröjningen av betalning har berott på en av den skatteskyldiga oberoende orsak.

Det finns situationer då den skatteskyldiga kan få både krediteringsränta och fördröjningsavgifter registrerade på skattekontot samtidigt. En sådan situation är då skattekontots saldo är positivt, och det på skattekontot registreras krediteringsränta på den positiva summan. Samtidigt kan den skatteskyldiga ha en försenad och odeklarerad periodskattedeklaration, vilket leder till att en fördröjningsavgift registreras på skattekontot.

4.7 Korrigandet av periodskattedeklarationens uppgifter

När man upptäcker ett fel i de till Skatteförvaltningen anmälda uppgifterna i periodskattedeklarationen bör den skatteskyldiga korrigera skatterna omedelbart, också fastän korrigeringen inte skulle innebära förändring i summan som skall betalas (se Mattinen 2010 s. 13-14). Om den skatteskyldiga har deklarerat för lite skatt eller för mycket skatt som berättigar till returnering, så görs korrigeringen till Skatteförvaltningen alltid genom att skicka en tilläggsdeklaration för redovisningsmånaden. I tilläggsdeklarationen meddelas endast förändringen, det skickas alltså inte någon helt och hållet kompenserande deklaration, vilket var tidigare praxis. Förändringen får man genom att dra av tidigare deklarerade summa från den rätta summan. Om man först meddelat att ingen verksamhet bedrivits eller inga löner har betalats, så gör man korrigeringen genom att skicka en helt ny periodskattedeklaration. Om den skatteskyldiga deklarerat för mycket skatt eller för lite skatt som berättigar till returnering, så finns det två alternativ. Antingen skickas en korrigering periodskattedeklaration med förändringssummorna, eller så anmäls korrigeringen i följande månads periodskattedeklaration. Det går dock endast att flytta korrigeringen till följande månad om felet märks före räkenskapsperiodens eller kalenderårets sista periodskattedeklaration getts. Om räkenskapsperiodens eller kalenderårets sista deklarerade redan har getts, så måste det skickas en korrigering periodskattedeklaration för redovisningsmånaden i fråga.

Korrigeringar gällande mervärdes- och försäkringspremieskatt kan göras till och med tre år efter räkenskapsperiodens slut (se Mattinen 2010 s. 15). Korrigeringar gällande förskottsinnehållning, källskatt och socialskyddsavgift kan göras till och med sex år efter kalenderårets slut.

5 SKATTEKONTO I PRAKTIKEN

Skatteverkets överinspektör Sari Wulff uppmanade i Ajantietos nyhetsbrev den 4 november 2009 alla berörda att på förhand noga bekanta sig med skattekontot och de förändringar som det för med sig. Fördröjningsavgifter på periodskattedeclarationer som anlänt för sent till skatteverket är helt nytt, och också korrigeringsförfarandet har genomgått stora förändringar. Beslutet om fördröjningsavgifter, dess motiveringar samt förfallodag registreras på skattekontot. Wulff förutspådde i nyhetsbrevet den 4 november 2009, att fördröjningsavgifterna i och med det nya förfarandet kommer att komma som en överraskning för många, trots omfattande förhandsinformation. Överinspektör Wulff rekommenderade även skolning gällande skattekontot och Katso-tjänsten för samtliga bokförare och arbetstagare på företagens ekonomiavdelningar.

5.1 Dokumenterade fall

Efter att skattekontot tagits i bruk i början av år 2010, så fick bokföringsbyråerna med jämna mellanrum ta del av varierande information om skattekontot. Denna information bestod bl.a. av uppdateringar i lagstiftningen, förändringar i förfaringssätten både från Skatteförvaltningens och från bokföringsbyråernas sida, samt aktuella ärenden gällande skattekontot. Denna information och dessa förändringar ledde till en del problem och utmaningar i bokföringsbyråerna.

5.1.1 De första händelserna på skattekontot

Den 23 februari 2010 informerade TaxFax (2010) att de första skattekontoutdragen fanns till beskådande i skattekonto-tjänsten. Kontoutdragen anlände per post under februari månad. På det första kontoutdraget finns händelserna på skattekontot för tiden 1 januari 2010 till 17 februari 2010. I TaxFax nyhetsbrev uppmanas det att kontrollera skattekontoutdragen, att samtliga deklARATIONER och betalningar är rätt registrerade.

Om det till skattekontot gjorts större betalningar än vad som deklarerats på periodskattedeclarationen, så finns det en påminnelse om att periodskattedeclaration bör ges.

Om man avsiktligt gjort förhandsbetalningar till skattekontot, så behöver uppmaningen inte uppmärksammas (se TaxFax 2010).

Om skattekontots saldo är negativt, så finns det en anmärkning om obetalt saldo på skattekontot. Denna anmärkning syns också i de fall då det negativa saldot beror på att negativ mervärdesskatt är under behandling och därför inte registrerats på skattekontot. Negativt saldo som beror på att behandlingen är på gång flyttas inte till indrivning. Om den negativa mervärdesskatten inte godkänns skickas alltid ett skilt beslut över detta. Skatteförvaltningen kan låta bli att godkänna negativ mervärdesskatt och begära att den skatteskyldiga gör en utredning av mervärdesskatten till exempel om summan av negativ mervärdesskatt är väldigt stor. Anmälning om förflyttning av obetalda förpliktelser till indrivning skickas till sådana företag vars skattekontosaldo är negativt, och som redan från tidigare har skatter för indrivning (se TaxFax 2010).

5.1.2 Förändring i uträknandet av fördröjningsränta

TaxFax den 5 mars 2010 informerade att Skatteförvaltningen har gett en ny förordning gällande uträkningen av räntetiden, som trädde i kraft den 3 mars 2010. (Dnro 216/519/2010, 2.3.2010). Enligt förordningen räknas räntetiden för återbäringsränta och skattetillägg enligt principen att varje månad har 30 dagar och året har 360 dagar. Skattekontots krediteringsränta och fördröjningsränta beräknas dagsenligt enligt de verkliga kalenderdagarna.

5.1.3 Fullmakt för skickandet av periodskattedeklaration

En av de och mest krävande förändringarna som skattekontolagen för med sig, är själva skickandet av periodskattedeklarationen på elektronisk väg. I sitt nyhetsbrev till sina medlemmar informerar Taloushallintoliitto den 2 september 2009 om vilka åtgärder som bör göras för att skickandet av deklARATIONERNA skall fungera efter årsskiftet. Tidigare har bokföringsbyråer kunnat skicka deklARATIONER till Skatteförvaltningen med den så kallade bokföringsbyråfullmakten, vilket innebär att bokföringsbyråerna inte behövde någon fullmakt från kundföretagen för att kunna skicka deklARATIONERNA. Fr.o.m. år 2010 och ibruktageandet av skattekontot, så fungerar inte längre de gamla fullmakterna, utan

en starkare fullmakt behövs. I nyhetsbrevet den 4 februari 2010 poängterar Taloushallintoliitto dock att bokföringsbyråerna har möjlighet att skicka periodskattedeklarationerna med den gamla bokföringsbyråfullmakten till den 30 juni 2010, men inte längre efter det. Skillnaden mellan den gamla fullmakten och den nya, är att den gamla fullmakten är en ensidig fullmaktsfunktion som är uppgjord och godkänd av bokföringsbyrån, medan den nya fullmakten kräver personligt godkännande av kunden.

5.1.4 Fullmakt för elektroniska ärenden

Den nya fullmakten som bokföringsbyråerna behöver för att kunna skicka sina kundföretags periodskattedeklarationer elektroniskt, kallas fullmakt för elektroniska ärenden. Detta innebär att bokföringsbyrån bör ha en fullmakt av kunden där kunden ger bokföringsbyrån rätt att sköta sina elektroniska ärenden till Skatteförvaltningen. Förutom periodskattedeklarationen innefattar dessa elektroniska ärenden även skattedeklarationer efter bokslut och lönernas årsanmälningar, samt skötsel av kundens ärenden på det elektroniska skattekontot (se Taloushallintoliitto 2.9.2009)

För att få fullmakter av alla sina kundföretag, så rekommenderar Taloushallintoliitto bokföringsbyråerna den 2 september 2009 att samla all nödvändig information om samtliga kunder i ett excel-dokument så fort som möjligt. Taloushallintoliitto informerar att all information i excel-dokumentet flyttas till Katso-tjänsten på en gång i november 2009. Att göra detta på en gång sparar tid och resurser. Sådana kunder som absolut vill skicka sina deklarerationer i pappersform skall inte tas med i excel-dokumentet, och inte heller sådana kunder som redan har gett fullmakten åt bokföringsbyrån med hjälp av sin egna Katso-fullmakt. Efter att kundernas nödvändiga information har samlats i excel-dokumentet och dokumentet har skickats till Katso-tjänsten, så får kundföretagens företrädare med underteckningsrätt en e-post med en link till Katso-tjänsten. Där skall företrädaren logga in med sina personliga nätbankskoder för att godkänna fullmakten. Om personen i fråga inte har några personliga nätbankskoder, så måste han ta sig till ett Katso-kundregistreringskontor för att personligen godkänna fullmakten.

5.1.5 Katso-fullmakt åt företag med utländsk prokura

I sitt nyhetsbrev den 1 april 2010 informerar också Taloushallintoliitto om en förändring i Katso-fullmakterna för företag med utländsk prokura. Tidigare var dessa företag tvungna att ha en offentlig notarie att bestyrka att personen som undertecknat Katso-fullmakten verkligen har underteckningsrätt. Enligt Skatteförvaltningens nya förfarings-sätt räcker det att företagets utländska företrädare godkänner fullmakten med sin underskrift och sedan skickar tillbaka den till bokföringsbyrån. Detta förfarande förutsätter dock att företaget i fråga har ett finländskt FO-nummer. Företag som inte är listade i det finländska handelsregistret och därför inte har någon FO-nummer, bör bifoga sitt utländska handelsregisterutdrag samt dess översättning till den undertecknade fullmakten.

5.1.6 Problem i Katso-tjänsten

Taloushallintoliitto skickade den 4 februari 2010, d.v.s. en dryg vecka före sista dagen för deklaration och betalning av januari månads arbetsgivaravgifter, ett nyhetsbrev gällande skattekontot till sina medlemmar. Taloushallintoliitto meddelade att Skatteförvaltningen önskade att bokföringsbyråer skulle skicka sina första elektroniska periodskattedeklarationer om möjligt i god tid före förfallodagen. Skatteförvaltningen hoppades att det på detta sätt skulle undvikas för stor press på Skatteförvaltningen och Katso-tjänsten under en och samma dag, eftersom det dessutom var första gången periodskattedeklarationen skickas. Av nyhetsbrevet framgår också att Skatteförvaltningen förhåller sig flexibelt i möjliga fall där periodskattedeklarationen försenas på grund av behandlingsstockning. Skatteförvaltningen poängterar att bokföringsbyråerna uppmärksam samt bör övervaka kundernas intresse, om förseningen av periodskattedeklarationen helt klart beror på störningar och stockningar i Katso-tjänsten, så lönar det sig att kontrollera att kunderna faktiskt undviker betalningspåföljder.

I nyhetsbrevet den 4 februari 2010 meddelades också om Skatteförvaltningens problem och stockningar i Katso-tjänsten. Ursprungligen var Skatteförvaltningens bestämda tid för att godkänna Katso-fullmakter 31 dagar, vilket betyder att kunderna var tvungna att godkänna fullmakten inom 31 dagar från det att kunden fått e-posten med länken till fullmakten. Om kunden inte godkände fullmakten inom 31 dagar, så föråldrades den och ansökningen måste göras på nytt varefter kunden fick en ny e-post med en ny link

för att godkänna fullmakten. I Taloushallintoliittos nyhetsbrev informeras det att Skatteförvaltningen har beslutat förlänga tiden för godkännandet av fullmakterna från 31 dagar till 90 dagar, p.g.a. stockningar i Katso-tjänsten. Dessa stockningar ledde till att fastän kunder försökte godkänna fullmakterna i tid, så hann fullmakterna inte registreras eller behandlas förrän de redan var föråldrade.

Den 4 februari 2010 informerades också att Skatteförvaltningen under den följande veckan kommer att komma in i en normal rytm när det gäller godkännandet av Katso-fullmakter, d.v.s. behandlingen skall endast ta några vardagar. Hittills hade Skatteförvaltningen legat långt efter, och behandlingen hade tagit veckor.

5.1.7 Katso-fullmakter som fattas när periodskattedeklarationen skickas

I nyhetsbrevet den 1 april 2010 meddelar Taloushallintoliitto att Skatteförvaltningen informerar om dröjsmålskostnader gällande periodskattedeklarationer som blivit oskickade p.g.a. att flera företags deklarerationer skickats samtidigt och något företags Katso-fullmakt inte varit gällande. Eftersom Skatteförvaltningen anser att man i dessa fall helt klart har försökt skicka deklarerationerna i tid, så kan företagen ansöka om upphävning eller lättnad av dröjsmålskostnaderna. Precis som i tidigare nämnda fall, kan man skicka en enda ansökan för samtliga berörda företag. Enligt Skatteförvaltningen är det bra att motivera och beskriva situationen så noga som möjligt, och bifoga dokument som bevisar att man försökt skicka periodskattedeklarationerna.

5.1.8 Negativ mervärdesskatt

Skatteverkets problem med tillvägagångssätten gällande den negativa mervärdesskatten kom tydligt fram på våren 2010. Den 11 mars 2010, en dag före förfallodagen för den första övervakningsanmälan innehållande både mervärdesskatt och arbetsgivaravgifter, diskuterade skatteverket fortfarande hur de anmälda skatterna kommer att behandlas i praktiken. Hittills hade instruktionerna varit att mervärdesskatten och arbetsgivaravgifterna räknas ihop och behandlas tillsammans, och att skatteverket i och med skattekontot inte längre skiljer på de olika skatteformerna i betalningsskedet. Det enda av vikt var

att periodskattedecklaration ges, och att summan som betalas motsvarar summan på periodskattedecklarationen.

I sitt nyhetsbrev den 19 mars 2010 informerade Taloushallintoliitto sina medlemmar om problem med skattekontot, och främst negativ mervärdesskatt. Taloushallintoliittoberättade att dess medlemmar tagit mycket kontakt gällande skattekontot. Det främsta ärendet var kvitteringen av negativ mervärdesskatt mot arbetsgivaravgifter. I nyhetsbrevet meddelas att Taloushallintoliitto har kontaktat Skatteförvaltningen, och nu väntar på en utredning om varför skattekontosystemet inte har fungerat som planerat, utan negativ mervärdesskatt som var menat att kvitteras mot arbetsgivaravgifter i stället har returnerats till företagens bankkonton.

I nyhetsbrevet framkommer också att Skatteförvaltningen den 12 mars 2010 på sina hemsidor har publicerat ett meddelande där Skatteförvaltningen beklagar att skatten som skulle kvitteras i stället har returnerats. I meddelandet framhåller Skatteförvaltningen att kunderna bör betala den summa som fattas utan dröjsmål. Enligt Skatteförvaltningens meddelande är det på kundens begäran möjligt att låta bli att uppbära förseningsränta, men det kräver att kunden själv agerar. Taloushallintoliitto konstaterar i sitt nyhetsbrev att det av Skatteförvaltningens meddelande inte framkommer varför skatterna returnerats till företagens konton.

Det finns främst två orsaker till att bokföringsbyråerna hellre vill att den negativa mervärdesskatten kvitteras mot arbetsgivaravgifterna än returneras till de skatteskyldigas bankkonton. En orsak är att returneringen innebär onödiga penningtransaktioner, kvitteringen av skatterna minimerar antalet transaktioner. Ju fler penningtransaktioner som sker mellan skattekontot och de skatteskyldigas bankkonton, ju större är risken för missförstånd och fel. Den andra orsaken är att Skatteförvaltningens behandling och returnering av negativ mervärdesskatt i vissa fall räckte längre än lovat, vilket innebar att pengarna låg på skattekontot, och de skatteskyldiga kunde inte använda dem till någonting. För vissa företag rörde det sig om stora summor, som gärna skulle ha använts till betalning av andra förpliktelser.

5.1.9 Kvitterandet av negativ mervärdesskatt

Den 29 mars 2010 gav Taloushallintoliitto i sitt nyhetsbrev ytterligare information om behandlingen av negativ mervärdesskatt. I nyhetsbrevet informeras att Skatteförvaltningen samma dag, 29.3.2010, har publicerat ett meddelande där Skatteförvaltningen redogör för villkoren för att negativ mervärdesskatt skall kvitteras mot arbetsgivaravgifter eller övriga skattekontoskatter i stället för att returneras till den skatteskyldigas konto.

Det första villkoret för kvitteringen av negativ mervärdesskatt, är att mervärdesskatten deklarerats till skatteverket genast i början av följande månad, den första till tolfte, efter redovisningsmånadens slut (se Taloushallintoliitto 2010). Alternativet är att deklarerat mervärdesskatten mellan den första och den tolfte i den andra månaden efter redovisningsmånaden, d.v.s. den normala deklarationsmånaden. All negativ mervärdesskatt som deklarerats vid annan än ovan nämnda tidpunkt returneras, om inte det på skattekontot finns obetalda skatteskulder och ingen returneringsgräns satts.

Det finns även ett annat villkor för att negativ mervärdesskatt skall kvitteras mot övriga skatter, det räcker alltså inte att komma ihåg deklarationstidpunkterna (se Taloushallintoliitto 2010). Arbetsgivaravgifterna och de andra skattekontoskyldigheterna bör deklarerats senast samtidigt som den negativa mervärdesskatten för att mervärdesskatten inte skall returneras. Enligt Skatteförvaltningen kontrollerar skattekontosystemet om det på skattekontot finns skulder vars summa motsvarar den negativa mervärdesskatten, och returnerar mervärdesskatten om det inte finns skulder.

5.1.10 Negativ mervärdesskatt från december 2009

Taloushallintoliitto informerar även i sitt nyhetsbrev den 19 mars 2010 om att negativ mervärdesskatt från december 2009 också orsakade en del problem. Enligt Skatteverkets instruktioner skulle man, i stället för att ansöka om returnering av den negativa skatten som tidigare praxis, flytta över mervärdesskatten till januari och dra av den i samband med deklarationen av januari månads mervärdesskatt. Trots dessa instruktioner behandlade Skatteverket december månads mervärdesskatt skilt, och när företag skickade periodskattedeklarationen innehållande januari månads positiva mervärdesskatt, så

innebar det problem. Skatteverket returnerade negativ mervärdesskatt från december till företagens konton och uppbar dröjsmålsränta retroaktivt för tiden 13.2.2010 till 12.3.2010, d.v.s. till förfallodagen för januari månads mervärdesskatt.

Ovan nämnda dröjsmålsränta ledde till mycket klagomål, och i nyhetsbrevet den 19 mars 2010 informerar Taloushallintoliitto att Skatteförvaltningen på myndighetsinitiativ kommer att avskaffa dröjsmålsräntan för tiden 13.2.2010 till 12.3.2010. Det innebar att de skattepliktiga själv inte behövde vidta åtgärder för att få dröjsmålsräntan avskaffad.

Skatteförvaltningen meddelade om dröjsmålsräntan på sina internetsidor den 10 februari 2010, d.v.s. precis före förfallodagen för januari månads arbetsgivaravgifter. Taloushallintoliitto kontaktade skatteverket gällande detta meddelande, eftersom Skatteförvaltningen tidigare bett Taloushallintoliitto uppmana sina medlemsbyråer att om möjligt skicka sina periodskattedeclarationer i god tid före förfallodagen för att undvika eventuell stockning i Katso-identifieringstjänsten. Skatteförvaltningens meddelande den 10 februari kom alltså alldeles försenat med avseende på uppmaningen att skicka deklARATIONERNA på förhand.

5.1.11 Förseningsränta på negativ mervärdesskatt

I Taloushallintoliittos nyhetsbrev den 1 april 2010 berättas det att Skatteförvaltningen meddelat att bokföringsbyråer kan ansöka om upphävning eller lättnad av dröjsmålsräntor och – kostnader för alla sina kundföretag i en och samma ansökan, om motiveringen i samtliga fall är samma. I ansökan som berör negativ mervärdesskatt som inte kvitterats mot övriga skatter, bör framkomma följande: För det första orsaken till förseningen av betalningen, t.ex. kvitteringen av negativ mervärdesskatt skedde inte som förväntat. Kunderna vars kvittering inte lyckats bör listas, och dessutom också de redovisningsmånader som ansökan berör.

5.2 Exempel från bokföringsbyrån

På bokföringsbyrån Satakerta Oy började förberedelserna för ibruktagandet av skattekontot i god tid. Personalen utbildades på olika kurser, och kunderna informerades om

de kommande förändringarna. Trots noggranna förberedelser, så visade sig implementeringen av skattekontot var besvärligare än man trott. Utmaningarna och problemen som bokföringsbyrån stötte på, var nästan oundvikliga.

5.2.1 Katso-fullmakt

Satakerta Oy skickade på hösten 2009 blanketter gällande Katso-fullmakterna till samtliga kundföretag. Kundföretagens representant med prokura-rätt skulle underteckna blanketten som innehöll information om fullmakten för elektroniska ärenden, samt informationen att kunden beslutar att ge Satakerta Oy rätten att sköta dessa ärenden. Som förväntat, så förde redan dessa blanketter med sig problem. Med hundratals kundföretag, kan man vara säker på att det finns flera sådana företag som inte returnerar sin undertecknade blankett i tid, och så var fallet också här. Bokförarna på Satakerta Oy fick arbeta hela hösten 2009 med att kontakta kunder och be dem returnera blanketterna. Efter att blanketterna returnerats av kunderna, skickade Satakerta Oy kundföretagens uppgifter i den tidigare nämnda excel-filen till Katso-tjänsten, och kunderna fick en link till Katso-tjänsten där fullmakten skulle godkännas med kundens personliga bankkoder. Detta visade sig också vara svårt för vissa kunder, och återigen fick personalen på Satakerta Oy arbeta med att påminna kunder om fullmakterna samt ge anvisningar gällande godkännandet av fullmakten. Eftersom kunderna ursprungligen endast hade 31 dagar på sig att godkänna fullmakten, från det att de mottagit e-målet med linken till Katso-tjänsten, så var det flera kunder vars fullmakter måste göras om från början p.g.a. försening.

När det den tolfte februari 2010 var dags att skicka de första periodskattedeklarationerna, så hade största delen av SatakertaOy:s kundföretag godkänt fullmakten för elektroniska ärenden. Ledningen på Satakerta Oy hade beslutat att en medlem av ledningen elektroniskt skickar samtliga periodskattedekclarationer till Skatteförvaltningen från Linkki-programmet på förfallodagen, bokförarna och löneräknarna gör endast Oiva i bokföringsprogrammet och löneräkningsprogrammet. Ungefär en vecka efter att periodskattedeklarationerna skickats, så märkte de anställda på Satakerta Oy att det inte syntes några som helst skickade deklarationer på skattekontot, endast betalningar. Detta undersöktes, och det visade sig att det bland periodskattedeklarationerna i Linkki funnits de-

klarationer för företag vars fullmakter inte ännu var godkända. Det visade sig vara så att om det i sändningsskedet, när flera deklARATIONER skickas på samma gång, finns någon deklARATION utan fullmakt, så skickas ingen av deklARATIONERNA. Satakerta Oy fick inte heller något felmeddelande efter sändningen, utan allt såg ut att ha gått rätt till. PeriodskattedeKLARATIONERNA skickades på nytt, dock en vecka försenat, och den här gången kom de fram till Skatteförvaltningen. Samtliga kunder fick dröjsmålskostnader registrerade på sina skattekonton, men efter att Satakerta Oy skickat en gemensam ansökan om upphävning av dessa kostnader till Skatteförvaltningen, så upphävde Skatteförvaltningen dröjsmålskostnaderna på skattekontot. Skatteverket kunde dock inte radera de redan registrerade dröjsmålskostnaderna från skattekontot, utan de blev kvar synliga på skattekontot fastän de upphävts. På en rad fanns dröjsmålskostnaderna, t.ex. 20,00 euro, och på en annan rad krediteringen, -20,00 euro. Detta ledde också till en del förvirring bland kunderna när de fick skattekontoutdragen per post. Alla förstod inte att resultatet blev plus minus noll, utan en del kunder trodde att de behövt betala dröjsmålskostnaderna.

Skickandet av periodskattedeKLARATIONERNA från Linkki-programmet innebar också problem och delade åsikter inom bokföringsbyrån Satakerta Oy. Varje bokförare måste för att kunna skicka periodskattedeKLARATIONER till skatteverket elektroniskt, ha en personlig Katso-kod, som precis som i kundernas fall, har skapats med bokförarens personliga bankkoder. För att bokföraren skall kunna skicka deklARATIONERNA måste Katso-fullmakten för kunden i fråga riktas mot just den bokföraren, det räcker alltså inte att kunden har gett fullmakten åt Satakerta Oy. Detta var orsaken till att ledningen ursprungligen tyckte att det enklaste sättet att skicka periodskattedeKLARATIONERNA är att en och samma person gör det. Efter episoden ovan, beslöts det på Satakerta Oy att det ändå är bäst att inrikta vare kunds fullmakt mot rätt bokförare, och att varje bokförare skickar sina egna kundernas periodskattedeKLARATIONER. Detta är en aning besvärligt och tidskrävande i situationer då någon bokförare slutar på Satakerta Oy eller om kundföretag byter bokförare inom Satakerta Oy. I sådana situationer måste Katso-fullmakten för kunden i fråga inrikta mot den nya bokföraren, och i fall då en helt ny bokförare anställs måste en ny Katso-kod skapas för denna. Personerna som hör till ledningen i Satakerta Oy har samtliga kunders fullmakter riktat mot sig, d.v.s. de kan skicka samtliga kundföretags periodskattedeKLARATIONER till Skatteförvaltningen.

5.2.2 Negativ mervärdesskatt

I början av år 2010 hade bokföringsbyrån SatakertaOy:s arbetstagare börjat skicka sina kundföretags övervakningsanmälan an efter att januari månads bokföring avslutats och februari månads löner räknats. Av ledningen hade arbetstagarna fått instruktionen att skicka både anmälan för mervärdesskatten och arbetsgivaravgifterna samtidigt. Det som man inte var medveten om i anmälningsskedet, var att om mervärdesskatten var negativ, så registrerades den genast på skattekontot. Arbetsgivaravgifterna däremot, registrerades på skattekontot först på förfallodagen. När Skatteverket emottagit anmälan om den negativa mervärdesskatten, började Skatteverket returnera pengarna till företagens konton. För bokföringsbyråer med hundratals kunder visade sig detta vara ett stort problem. De kunder vars betalningar Satakerta Oy sköter var det en aning lättare för bokföringsbyrån att följa upp än de företag som själva sköter sina betalningar.

Dagen före sista anmälningdagen av januari månads mervärdesskatt och februari månads arbetsgivaravgifter, fick Satakerta Oy nya instruktioner av Skatteförvaltningens representant. Efter att en arbetstagare på Satakerta Oy tagit kontakt med Skatteförvaltningen, meddelade Marina Lukin per telefon den 11 mars 2010, att hennes förmån för tillfället håller en brådskande palaver gällande skattekontot och negativ mervärdesskatt. Hon sade att varken hon eller hennes kollegor vet hurdana instruktioner de kommer att få, och att instruktionerna gällande behandlingen av negativ mervärdesskatt ändras hela tiden. Instruktionerna den 11 mars 2010 var dock att Skatteförvaltningen, trots tidigare instruktioner, kommer att behandla mervärdesskatten och arbetsgivaravgifterna helt skilt, samt omedelbart returnera negativ mervärdesskatt som registreras på skattekontot. Om företag vill, kan de meddela returneringsgräns som alltså innebär att negativ mervärdesskatt under returneringsgränsen inte returneras till anmälaren utan blir kvar på skattekontot och kan användas till att kvittera arbetsgivaravgifter.

5.2.3 Kundföretag som själv sköter sina betalningar

Kundföretagen som betalar själv är nästan omöjliga att kontrollera. Kunderna levererar sitt bokföringsmaterial en gång per månad, eller varannan månad. Detta innebär i de flesta fall att Satakerta Oy får tillgång till kundföretagens kontoutdrag först långt efter månadens slut, och först då ser eventuella returneringar från Skatteverket. Skattekontot

uppdateras så pass sällan att returneringen nödvändigtvis inte syns på skattekontot före det är för sent. Satakerta Oy meddelade dessa kunder i god tid före förfallodagen den 12 mars 2010 summan som skulle betalas till skattekontot, d.v.s. summan av mervärdesskatten och arbetsgivaravgifterna. Om mervärdesskatten var negativ meddelades arbetsgivaravgifterna minus den negativa mervärdesskatten som summan som skulle betalas. Också på bankgirot som skrevs ut ur bokföringsprogrammet hade dessa skatter räknats ihop till en summa. I samband med att kunden meddelades summan som skulle betalas, skickades också periodskattedeklaration till Skatteverket. Det som sedan hände var att kunderna betalade skatterna varierande, en del betalade före förfallodagen, en del på förfallodagen och en del efter förfallodagen. När kunden sedan levererade bokföringsmaterialet efter månadens slut, märkte bokföringsbyråns arbetstagare när de såg kontoutdraget, i värsta fall att Skatteverket returnerat den negativa mervärdesskatten och kunden hade betalat den summan som bokföringsbyrån meddelat, alltså mervärdesskattens summa avdraget från summan av arbetsgivaravgifterna. Det innebär att skattekontot blev negativt och fördröjningsränta började registreras på skattekontot omedelbart. Genom att logga in på kundföretagens skattekonton kan bokföringsbyråerna se vad kunden har betalat, om Skatteverket har returnerat någonting, och huruvida räntor har registrerats, före kunden levererar kontoutdraget. För anställda på en bokföringsbyrå är det dock i praktiken nästan omöjligt att följa upp skattekontot så ofta som detta system kräver. Med tiotals kunder per anställd är det alldeles för tids- och resurskrävande att kolla kundernas skattekonton var och varannan dag. Som sagt, så uppdateras skattekontot med fördröjning på ibland flera dagar, så kontinuerlig uppföljning är väldigt besvärligt. Om bokföringsbyrån ändå märkte att Skatteverket returnerat den negativa mervärdesskatten före kunden hunnit betala skatterna, så kunde bokföringsbyrån meddela kunden den korrigerade summan som skulle betalas. Problemet här var att det inte fanns någon garanti för att kunderna handlade enligt instruktionerna i dessa fall. En del kundföretag betalade den nya summan, och skattekontot gick jämnt ut. En del betalade båda summorna och slutresultatet var att skattekontots saldo blev positivt. En del kunder betalade en helt egen summa, som ingen kan veta varifrån den har tagits, och resultatet var att skattekontots saldo var helt oklart.

5.2.4 Betalningspåminnelser

Ett stort problem med de kundföretag som betalar sina skatter själva, är att om skattekontots saldo av någon av de ovan nämnda orsakerna blir negativt, så skickar Skatteverket betalningspåminnelse i samband med skattekontoutdraget. Bokföringsbyrån märker att kundens skattekontos saldo är negativt, och meddelar också kunden om det negativa saldot och den summa som bör betalas till skattekontot omedelbart. Bokföringsbyrån vet inte att kunden också har fått betalningspåminnelse från Skatteverket före kunden levererar sitt bokföringsmaterial, och risken att kunden betalar skatten två gånger är mycket stor. Detta händer troligtvis främst för att summan som skall betalas till skattekontot inte nödvändigtvis är bundet till någon särskild skatteform, utan summan kan vara en kombination av t.ex. positiv mervärdesskatt från en månad, negativ mervärdesskatt från en annan, räntekostnader, och från den här summan avdraget eventuella tidigare överlopps betalningar till skattekontot. Eftersom kundföretaget inte nödvändigtvis förstår varifrån summan som skall betalas kommer i fråga, så är det därför stor sannolikhet att kunden inte heller märker att det är fråga om samma betalning som både bokföringsbyrån och Skatteverket ber att skall betalas. I praktiken har det också visat sig vara så att många kundföretag inte överhuvudtaget kontrollerar sina betalningar, utan glatt betalar samtliga fakturor och andra betalningsuppsättningar. Det händer också att kunder betalar betalningspåminnelser utan att kontrollera huruvida originalfakturan redan är betald. Utan alerta bokförare skulle kunden kanske aldrig få pengarna tillbaka från överlopps betalningar.

Om skattekontots saldo i ovan nämnda fall blir negativt, skulle man kunna tänka sig att lösningen på problemet är att bokföringsbyrån inte meddelar kundföretaget om det negativa saldot, utan endast med jämna mellanrum kontrollerar skattekontot för att se om kunden har betalat skulden. Bokföringsbyrån väntar på att kunden levererar bokföringsmaterialet och kontrollerar först då huruvida kunden har betalat skulden till skattekontot efter skattekontots betalningspåminnelse. Om bokföraren har god tur har kunden betalat skulden och allt är i skick. Om kunden inte har förstått att betala skulden, så har det vid det här laget gått så mycket tid att förseningsavgifterna och räntekostnaderna kan vara stora. I värsta fall blir bokföringsbyrån ersättningsskyldig. Det är alltså i de flesta fall ett dåligt alternativ att bara vänta och se vad som händer. Förutom räntekost-

naderna och förseningsavgifterna är argumenten att kunderna litar på att bokföringsbyrån är uppdaterad, vet vad som händer och vad som skall betalas när det kommer till skatteärenden. Många kunder vågar inte betala skattefakturer före konsultering med bokföringsbyrån. Med andra ord, att inte meddela kunden om det negativa saldot på skattekontot är att missköta sitt samarbete med kunden. Risken är att kundens förtroende för sin bokföringsbyrå lider och framtidens samarbete blir svårare. Det bästa handlingsalternativet i den här situationen är att meddela kunden om obetalt saldo på skattekontot, och försöka förklara situationen så klart som möjligt. Sedan är det bara att hoppas att kunden förstår att betala skatteskulden endast en gång.

Om kunden råkar betala skatteskulden två gånger, så är det ingen fara eftersom skattekontot får vara hur mycket på den positiva sidan som helst. Om ingen returneringsgräns är meddelad till Skatteverket, så returneras pengarna till företagets bankkonto. I annat fall blir pengarna kvar på skattekontot och ränteintäkter fås på summan. Följande månad kan detta positiva saldo användas till betalning av följande förfallande skatter. Det negativa med detta är att det krävs att bokföraren är nog och har koll på anmälningarna och betalningarna till skattekontot. Bokförandet av händelserna på skattekontot tar längre tid än normalt, och det krävs mer förklaring åt kunden när gireringen med skatteskulden skickas.

5.2.5 Kundföretag vars betalningar sköts av bokföringsbyrån

De kundföretag vars betalningar sköts av Satakerta Oy är lättare att följa upp just p.g.a. att betalningarna inte kontrolleras av kunden. Den negativa mervärdesskatten medförde dock i början av året också problem åt denna typ av kunder. Bokföringsbyrån får tillgång till dessa kunders elektroniska kontoutdrag dagligen i de flesta fall, alltid föregående dags kontoutdrag. I bokföringsbyrån Satakerta Oy, med tio till trettio kundföretag per bokförare, är anvisningarna dock att kundernas bokföring sköts en gång per vecka, då också kontoutdragen bokförs. Det skulle vara alldeles för tidskrävande, precis som med uppföljningen av skattekontot, att bokföra kontoutdragen dagligen. Detta innebär att fastän Satakerta Oy hade tillgång till information om returneringar från skattekontot, så märktes dessa returneringar i bland först efter nästan en vecka. Då hade förfallodagen för betalning av skatterna kanske redan varit, och om mervärdesskatten varit negativ, så

hade den summan dragits av arbetsgivaravgifterna då de betalats på förfallodagen den 11 mars. Fastän detta var någorlunda lätt att korrigera, genom att omedelbart betala tillbaka till skattekontot summan som returnerats därifrån, så var det tidskrävande och troligtvis hade förseningsränta redan antecknats på skattekontot. För företag med stora skatter kan förseningsräntorna vara betydliga.

5.2.6 Returneringsgräns på skattekontot

Efter att det blivit klart att skatteverket returnerar negativ mervärdesskatt till företagens konton, så funderade ledningen på Satakerta Oy länge på vilket det bästa sättet att sköta problemet med negativ mervärdesskatt är. Frågan var om det bästa sättet är att meddela skatteverket returneringsgräns eller inte.

Den 12 mars 2010 meddelade ledningen sina anställda att Satakerta har beslutat att rekommendationen är att behandla mervärdesskatten och arbetsavgifterna skilt för att undvika oklarheter och besvärliga situationer. Det rekommenderades att kundföretagens negativa mervärdesskatt meddelas till Skatteverket så fort månadens bokföring är klar. Tanken var att Skatteverket skulle returnera skatten inom ett par dagar och företaget alltså skulle ha pengarna till sitt förfogande, och arbetsgivaravgifterna skulle sedan meddelas och betalas på förfallodagen. Dessa instruktioner upphävdes ganska snabbt, eftersom man märkte att det är alldeles för besvärligt och tidskrävande att skicka periodskattedeklaration över mervärdesskatt och arbetsgivaravgifter skilt. Dessutom medförde systemet problem mellan bokförare och löneräknare, vem som skickar vilka uppgifter till skatteverket. Ett annat stort problem visade sig vara returneringen av mervärdesskatten. Skatteverket hade meddelat att negativ mervärdesskatt returneras omedelbart, men som tidigare nämnt så tog det i vissa fall mycket längre. Allt detta ledde till att Satakerta Oy beslöt att det bästa sättet är att sätta returneringsgräns åt de kunderna med sporadisk negativ mervärdesskatt. Man beslöt också att bokföraren skickar både periodskattedeklarationen över mervärdesskatten och arbetsgivaravgifterna, och på samma gång. Att skicka båda deklARATIONERNA på samma gång är mindre tidskrävande och minskar risken för att någondera deklARATIONEN blir oskickad. Undantagsfall är företag utan moms skyldighet, dessa företags periodskattedeklarationer över arbetsgivaravgifterna skickas av löneräknaren. För att vara säker på att samtliga deklARATIONER blir skick-

ade i tid, så beslöt man på Satakerta Oy att den 12:e varje månad skickar en medlem i ledningen eventuella oskickade periodskattedeklarationer.

5.2.7 Följder av problem med skattekontot

Om den första periodskattedeklarationsmånaden blev tilltrasslad, ledde det i flera fall till att skattekontot ännu i dag, över ett halvt år senare, är ouppklarat. Kunderna var konfunderade över skattekontot redan före det togs i bruk, och oklarheterna i betalningarna gjorde inte det hela bättre. Ju mer felbetalningar som görs till skattekontot och ju mer räntor som registreras, desto mer fel gör också kunderna. Fastän man skulle kunna tro att det är lätt för kunderna att handla precis efter bokföringsbyråns instruktioner, så är inte fallet. Vissa kunder är allt annat än organiserade och systematiska, och att få dem att utföra rätt storleks betalningar på rätt dag kan i vissa fall vara en helt omöjlig uppgift.

De kundföretag med ouppklarade skattekonton medför väldigt mycket extra jobb för bokföraren. I vissa enstaka fall, detta gäller främst mindre företag med lite bokföringsmaterial, tar månadsbokföringen nästan dubbelt mera tid än tidigare p.g.a. att bokföraren är tvungen att reda ut händelserna på skattekontot varenda månad. Förseningsavgifter, räntekostnader, ränteintäkter, anmälningar och betalningar skall redas ut och bokföras i bokföringsprogrammet på rätt konton. Det är också mycket arbetstid som går åt till att förklara åt kunden vad som har hänt på skattekontot och varför, samt hurdana betalningar som bör göras omedelbart om skattekontots saldo är negativt.

För att få kundföretagens skattekonton i skick, är det viktigt att bokföringsbyråerna aktivt arbetar med skattekontona, och vid behov ägnar dem mera tid än planerat för att få oklarheterna utredda. Ett oklart skattekonto tar för varje månad som går mer tid att reda ut, och i det långa loppet sparar bokföringsbyrån tid genom att reda ut oklarheterna så fort som möjligt och satsa på att försöka få kunden att agera rätt i fortsättningen, om oklarheterna beror på kunden. Fastän det är tidskrävande, så är det ett bättre alternativ än att låta skattekontoutredningen vänta till bokslutet.

5.2.8 Översikt av problemlösning

De största utmaningarna som skattekontot förde med sig i bokföringsbyrån Satakerta Oy orsakades av främst tre olika problemområden. Dessa problemområden är Katso-fullmakterna, negativ mervärdesskatt och betalning av skattekontoskatter (se Tabell 1)

Tabell 1. Problem i bokföringsbyrån Satakerta Oy orsakade av skattekontot

Problem och utmaningar	Symptom	Lösning
<p>Fullmakt från kunderna</p> <ul style="list-style-type: none"> -blanketter för fullmakten skickas till kunderna - uppgifterna samlas i ett excel-dokument som skickas till Katso-tjänsten - kunderna får en link till Katso-tjänsten där fullmakten godkänns 	<ul style="list-style-type: none"> - tids- och resurskrävande för bokföringsbyrån - alla kunder returnerar inte blanketterna i tid - alla kunder godkänner inte fullmakterna i tid, fullmakterna föråldras och förkastas 	<ul style="list-style-type: none"> - börja i tid - påminn och informera kunderna aktivt
<p>Katso-fullmakt fattas i sändningsskedet</p>	<ul style="list-style-type: none"> - om deklARATIONERNA skickas på en gång och en deklARATION saknar fullmakt, så skickas ingen av deklARATIONERNA -det kommer inget felmeddelande 	<ul style="list-style-type: none"> - varje bokförare skickar sina egna kunders deklARATIONER - bokföraren kontrollerar att Katso-fullmakten är i kraft före sändning - regelbunden kontroll av kundernas skattekonton
<p>Stockning i Katso-tjänsten och hos Skatteverket</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Skatteverket hinner inte godkänna fullmakterna inom utsatt tid, fullmakterna förkastas -Skatteverket behandlar skatterna och skattereturneringar långsamt 	<ul style="list-style-type: none"> -bokföringsbyrån skickar deklARATIONERNA så fort månadsbokslutet är klart för att undvika stockning - regelbunden kontroll av kundernas skattekonton

Negativmervärdesskatt	-skatten returneras till företagens konton, skattekontots saldo blir negativt, vilket leder till fördröjningsavgifter	-sätt returneringsgräns på skattekontot för företag med negativ mervärdesskatt
Felbetalningar	-leder till oklarheter, tidskrävande för bokföringsbyrån att reda ut -kanleda till fördröjningsavgifter	-utred och betala det belopp som fattas så fort som möjligt -informera kunden om felbetalningen så att denna inte gör samma fel igen
Betalningspåminnelser	-förvirrar kunden, betalar ofta beloppet som fattas två gånger, både på bokföringsbyråns och skatteverkets begäran	-var aktivt i kontakt med kunden, förklara noggrant praxis - regelbunden kontroll av kundernas skattekonton

Från tabellen ovan kan man se att en del av problemen som uppstått på grund av skattekontot på bokföringsbyrån Satakerta Oy är sådana problem som bokföringsbyrån har svårt att påverka. Stockning på Skatteförvaltningen går inte att påverka från bokföringsbyråns sida, bokföringsbyrån kan endast försöka undvika stockningen genom att skicka periodskattedeklarationerna i god tid före förfallodagen. Flera av de andra problemen, som Katso-fullmakt, felbetalningar och betalningspåminnelser är sådana där risken för fel och problem kan minimeras genom att bokföringsbyrån aktivt är i kontakt med kundföretagen, och informerar och anvisar dem. Negativ mervärdesskatt var en utmaning som orsakade stora problem i bokföringsbyrån i början, men efter att klara instruktioner fåtts från Skatteverket och från SatakertaOy:s ledning, så löstes problemet till största del. I samtliga fall ligger vikten på att den inre kommunikationen i bokföringsbyrån fungerar, att samtliga anställda är väl informerade och handlar på samma sätt, både inom bokföringsbyrån och utåt.

5.2.9 Förväntningar på skattekontot

På TaloushallintoliittosTiltoimisto-dagar i Helsingfors 28.9.2010, föreläste Riikka Lehtinen, KLT och TiltoimistoFinansiaOy:s verkställande direktör, om skattekontot. Lehtinen säger att Skatteförvaltningen hade stora planer och stora förväntningar på skattekontot. När planerna sedan skulle förverkligas i praktiken, så tog de finansiella medlen slut och förverkligandet gick inte som Skatteförvaltningen hade tänkt. Också andra misslyckanden hände när skattekontot togs i bruk, säger Lehtinen. Ingen hade tänkt på vad som händer när företag med negativ mervärdesskatt anmäler mervärdesskatten före förfallodagen. Skattekontot är uppbyggt så att den negativa skatten skall returneras till anmälarens bankkonto automatiskt, och dessutom genast efter att Skatteförvaltningen erhållit anmälan med negativ mervärdesskatt. Det visade sig att Skatteförvaltningen hade alldeles för lite personal som behandlade returneringarna. Detta berodde delvis på att en stor del av personalen som borde ha behandlat den negativa mervärdesskatten och returnerat pengarna, hade blivit överflyttade till skattekontorådgivningen. Detta i sin tur ledde till att returneringarna blev liggande för en lång tid, i vissa fall fick företag vänta flera månader före de fick den negativa mervärdesskatten returnerad till sina konton.

Lehtinen berättar att detta stora problem med negativ mervärdesskatt ledde till att Skatteförvaltningen beslöt att börja rekommendera företag med negativ mervärdesskatt att lägga skattereturneringsgränser på skattekontot. Returneringsgränserna innebär att varje företag kan meddela Skatteförvaltningen en gräns på en viss summa, och negativ mervärdesskatt under den angivna summan returneras inte, utan blir kvar på skattekontot och kan användas för att betala t.ex. arbetsgivaravgifter. Detta system underlättar betydligt för företag med negativ mervärdesskatt, eftersom de vid betalningsskedet kan dra av den negativa mervärdesskatten från de arbetsgivaravgifter som skall betalas och alltså endast behöver betala en summa, utan senare returneringar. Alternativet är att inte lägga returneringsgräns, utan varje månad betala arbetsgivaravgifterna i sin helhet och sedan vänta på att mervärdesskatten returneras. Ett tredje alternativ är att aldrig anmäla negativ mervärdesskatt på förhand, utan alltid anmäla både mervärdesskatten och arbetsgivaravgifterna på förfallodagen. På det sättet hinner den negativa mervärdesskatten inte returneras.

6 AVSLUTNING

Riikka Lehtinen säger att en representant för Skatteverket har sagt att han är övertygad om att det finns företag i detta land som aldrig någonsin kommer att få sina skattekonton i skick. Detta eftersom många företagare envisas att betala sina skatter antingen till fel konto eller med fel referensnummer, trots upprepade uppmaningar att använda rätt betalningsinformation. Dessa felbetalningar tar Skatteförvaltningen mycket resurser och personal att reda ut. Ju längre tiden går, desto svårare blir det också att reda ut anmälningarna, betalningarna, räntekostnaderna och förseningsavgifterna på skattekontot. Den mänskliga faktorn var således någonting som Skatteförvaltningen inte hade räknat med under planeringen av skattekontot.

Det har också diskuterats problematiken med resurserna som skattekontot har krävt, d.v.s. vem som skall betala för all den tid som korrigeringsarna tar. Speciellt bokföringsbyråer har reagerat på problemet. Bokföringsbyråernas allmänna åsikt är att skattekontot är till nytta så länge allting går rätt till, men korrigeringsarna är besvärliga och tidskrävande.

Tanken var att skattekontolagen skulle förbättra och effektivisera arbetet för samtliga parter som skattekontot berör, d.v.s. Skatteförvaltningen, skatteskyldiga och bokföringsbyråer. I verkligheten har Skatteförvaltningen under sitt första år krävt mycket arbete och resurser, och har i många fall komplicerat arbetet för de inblandade parterna. Skattekontot förutsätter att samarbetet och kommunikationen mellan parterna bör fungera, vilket det inte i alla fall har gjort. Skattekontot har alla förutsättningar att bli ett effektivt verktyg för bokföringsbyråer, och kommer förhoppningsvis i framtiden också att bli det.

KÄLLOR

- Ajantieto. 2009, Verotililaki vahvistettu, Ajantiedon uutiskirje, 12.8.2010
- Ajantieto. 2009, Verotili-kyselyn tulokset 17.8.2009, Ajantiedon uutiskirje, 17.9.2009
- Ajantieto. 2009, Verohallinnon sähköinen tunnistus 26.11.2009, Ajantiedon uutiskirje, 4.11.2009
- Lehtinen, Riikka. 2010, Förväntningar på skattekontot [muntl.]. Föreläsning 28.9.2010
- Lukin, Marina. 2010, Negativ mervärdesskatt [muntl.]. Telefonintervju 11.3.2010
- Mattinen, Kati. 2010, Verotili, Helsingfors: Edita Prima Oy, 69 s.
- Riksdagen. 2009, Skattekontolag 7.8.2009/604
- Skatteförvaltningen. 2010, Postbeskrivning av periodskattedeklaration. Tillgänglig: <http://www.vero.fi/nc/doc/download.asp?id=7244;110695> Hämtad 15.11.2010
- Taloushallintoliitto. 2009, Sähköiseen asiointiin valtakirjat, TAL-Uutiskirje, 2.9.2009
- Taloushallintoliitto. 2010, Ajankohtaista kausiveroilmoituksista, yhteenvetoilmoituksista ja vuosi-ilmoituksista, TAL-Uutiskirje, 4.2.2010
- Taloushallintoliitto. 2010, Verotilin alv-kuittaus, negatiivisen alv:n viivästyskorko, TAL-Uutiskirje, 19.3.2010
- Taloushallintoliitto. 2010, Huhtikuun paperinen kausiveroilmoitus ja muuta ajankohtaista tilioimistoille, TAL-Uutiskirje, 29.3.2010
- Taloushallintoliitto. 2010, Verotilin viivästyskorko ongelmatilanteissa, TAL-Uutiskirje, 1.4.2010
- TaxFax. 2010, Verotilin ensimmäiset tiliotteet verotili-palvelussa, TaxFax Uutiskirje, 23.2.2010
- TaxFax. 2010, Korkoajan laskenta, TaxFax Uutiskirje, 5.3.2010

BILAGOR

Bilaga 1/1(2). Periodskattedeclaration

Returnera blanketten till adressen:

SKATTEFÖRVALTNINGEN
Optisk läsning av periodskattedeclaration
PB 5000
00053 SKATT

PERIODSKATTEDEKLARATION

Om Ni korrigerar tidigare deklarerade uppgifter,
ange endast beloppet på ändringen.

B

Den skattskyldiges namn	010 FO-nummer eller personbeteckning

UPPGIFTER OM MERVÄRDESSKATT

40	050 Deklarationsperiod			052 Redovisningsperiod	053 År	
	Månad	Kvarter	År			
	Skatt på inhemsk försäljning enligt skattesatserna			euro	cent	
	301	moms 22/23 %				
	302	moms 12/13 %				
	303	moms 8/9 %				
	305	Moms på varuinköp från andra EU-länder				
	306	Moms på inköp av tjänster från andra EU-länder				
	307	Moms som ska dras av för redovisningsperioden. Beloppet av lättnad vid den nedre gränsen (överförs från punkt 317)				
	308	Moms att betala/ Moms som berättigar till återbäring (-)				
	309	Omsättning enligt 0-skattesats				
	310	Annan momsfri omsättning				
	311	Varuförsäljning till andra EU-länder				
	312	Försäljning av tjänster till andra EU-länder				
	313	Varuinköp från andra EU-länder				
	314	Inköp av tjänster från andra EU-länder				
	Fyll i om du är berättigad till lättnad vid den nedre gränsen					
					euro	cent
	315	Omsättning som berättigar till lättnad vid den nedre gränsen				
	316	Skatt som berättigar till lättnad vid den nedre gränsen				
	317	Beloppet av lättnad vid den nedre gränsen				
	Ingen moms-verksamhet					
	054 Redovisningsperiod -fr.o.m.	055 År	056 Redovisningsperiod -t.o.m.	057 År		

UPPGIFTER OM ARBETSGIVARPRESTATIONER

40	050 Deklarationsperiod			052 Redovisningsperiod	053 År	
	Månad	Kvarter	År			
	601 Löner och andra prestationer som omfattas av förskottsinnehållning			euro	cent	
	602	Verkställd förskottsinnehållning				
	603	Avdrag av läglönestöd från förskottsinnehållningen				
	604	Förskottsinnehållning att betala				
	605	Källskattepliktiga löner och andra prestationer				
	606	Källskatt på löner osv.				
	607	Avdrag av läglönestöd från källskatt				
	608	Källskatt att betala				
	609	Löner som omfattas av socialskyddsavgift				
	610	Arbetsgivares socialskyddsavgift att betala				
	Ingen lönebetalning					
	054 Redovisningsperiod -fr.o.m.	055 År	056 Redovisningsperiod -t.o.m.	057 År		

DEN SKATTSKYLDIGES EGNA ANTECKNINGAR

Här kan Ni beräkna det sammanlagda beloppet av skatter som Ni deklarerat på periodskattedeclarationen. Uppgifter som Ni antecknar här förmedlas inte till Skatteförvaltningen.

Moms _____

Förskottsinnehållning _____

Källskatt _____

Arbetsgivarens socialskyddsavgift _____

Skatter från periodskattedeclarationens sida 2 _____

Skatter sammanlagt _____

Datum	Underskrift och namnförtydligande	Telefon

VEROH 4031/1 6.2010

B

Bilaga 1/2(2). Periodskattedeclaration

Returera blanketten till adressen:

SKATTEFÖRVALTNINGEN
Optisk läsning av periodskattedeclaration
PB 5000
00053 SKATT

PERIODSKATTEDEKLARATION (sidan 2) **V**

Om Ni korrigerar tidigare deklarerade uppgifter,
ange endast beloppet på ändringen.

Den skattskyldiges namn	010 FO-nummer eller personbeteckning

UPPGIFTER OM ANDRA SKATTER SOM BETALAS PÅ EGET INITIATIV

40 Anteckna i de nedanstående fälten skattens kod (endast numret), deklarationsperiod, redovisningsperiod och år och beloppet som ska betalas. Numren på skatterna finns nedan.

- 10 Lotteriskatt
- 16 Försäkringspremieskatt
- 24 Förskottsinnehållning på inkomst av virkesförsäljning
- 25 Förskottsinnehållning från aktiebolag, andelslag eller annat samfund
- 68 Förskottsinnehållning på räntor och andelar
- 92 Förskottsinnehållning på dividender och räntor på andelskapitalet
- 39 Källskatt på dividender (från begränsat skattskyldiga)
- 69 Källskatt på räntor och royaltier (från begränsat skattskyldiga)
- 84 Källskatt på ränteinkomst (från allmänt skattskyldiga)

060 Skattens kod	050 Deklarationsperiod		052 Redovisn. period	053 År	061 Skatt att betala	
	☐ Månad	☐ Kvartal			euro	cent
V	☐ Månad	☐ Kvartal				
	☐ Månad	☐ Kvartal				
	☐ Månad	☐ Kvartal				
	☐ Månad	☐ Kvartal				
	☐ Månad	☐ Kvartal				

Anmälan av en försäkringspremieskattskyldig om verksamhetsavbrott

Ingen försäkringspremieskattepliktig verksamhet			
054 Redovisn.-period -fr.o.m.	055 År	056 Redovisn.-period -t.o.m.	057 År

Datum	Underskrift och namnförtydligande	Telefon

VEROH 4001/2 6.2010

V